

Suenter la producziun da teater han ils affons astgau tschentar damondas als pedagogs da teater David Flepp e Roman Weishaupt (da sen.).

Ils exerchezis da teater culs «bandits» ein bunamein aschi fascinonts sco il teater sez.

FOTOS S. ROTHMUND

«Quei ei in crimi da Nadal»

«Ils bandits» han procurau per ina surprisa ella scola bilingua a Glion

■ (anr/sr) En stanzas da scola a Glion, Vrin e Lumbrein ha l'uniun «Bagat» giugau la jamna vargada il toc «ils bandits». Ils acturs Roman Weishaupt e David Flepp han capiu da tschaffar il giuvenpublicum. Culla stgisa, da far ina reportascha davart Nadal en scola, ha l'anr visitau la scola bilingua da Glion. Ina classa da lieunga tudestga ei vegnida neutier e la scolasta Mathilda Derungs ha entschiet a tschentar damondas, ha dumandau co ei sepreparien sin Nadal, nua ch'ei mondien per pigniel ed auter. Duront ch'ils affons raquintavan da lur preparativas ha ina sirena interrut l'idilla. Buca mal smarvegliau han ils scolars cu in um entra en scola e sezuppa davos esch. Era Gion ei surprius d'esser en ina

stanza da scola. El tegn ina tastga da plastic en in maun ed en l'auter ina chista d'uaffens. Gion, igl installatur, discuora culs affons che san buca tgei tertgar, fan risadas ed egliuns. Cu Gion ei sezuppaus sut il pult dalla scolasta entra Peider, siu schef, en scola ed ils affons tradeschan immediat nua che Gion ei.

Clamar la polizia ni gidar?

Quei ei la basa per la historia da dus amitgs che han nezegiau, senza nauschas intenziuns, ina schanza ch'ei sepurschida ad els duront la lavur. Fagend la reparatura d'ina lingia d'aua en ina combra d'in hotel han els anflau in tresor aviert plein bischutaria. La calamitad ei gronda e la ventira aunc mai aschi datier. En panica

Tgisà sch'els teidlan adina tier cun tonta atenziun?

engolan els tut las custeivladads e scappan. Duront che Gion stat mal e vul turnar la bischutaria, ponderescha Peider tgei giavischs materialistics ch'el pudess ademplir cun questa rihezia.

Era ils affons ein en in dilemma, san buca propi sch'ei dueigien clamar la polizia ni gidar ils bandits. Era sch'ils biars supponan che tut seigi mo giugau vegnan ei tuttina tut curios, prendan posiziun e partida e sevivan el toc. Denteren discuora Peider talian ed ina buobetta cloma: «Anche io so parlare italiano.» Mauro havess in plan pils dus schanis, mo el medem mument emprova il buob d'anflar ora sch'igl ei real ni mo giugau e manegia la finala: «Quei ei in crimi da Nadal?!»

Surpassar cunfins

CUN ROMAN WEISHAUP E DAVID FLEPP
HA SUSI ROTHMUND / ANR DISCURRIU

■ Igl atun 2009 ha il «Bagat» cun David Flepp e Roman Weishaupt dau a Cuera la premiera dil toc «ils bandits» – in teater per en stanza da scola da Claudia Carigiet. Dapi lu ein els girai per tut la tiara romontscha entuorn. La gronda part dallas presentaziuns han ei giugau ella Surselva, ein denton era stai ella Val Müstair. Tochen uss han ils dus acturs giugau varga 20 ga «ils bandits» e contonschiu aschia rodund 700 aspectaturs, pigns e gronds. A caschun da lur presentaziun dalla jamna vargada ella scola bilingua a Glion havein nus entupau ils acturs ed els han declarau daco ch'ei giogan buc «ils bandits» sin tribuna, mobein mettan la scola sil tgau e bia auter.

Tgei finamira haveis vos cun quei project da far teater en scola?

Roman Weishaupt e David Flepp: Per ina lecziun duei la stanza da scola semidar en ina stanza d'aventuras. Ina caussa maisudida duei schabegiar ella stanza da scola. Ei duei vegnir malsegir en scola. Il teater vul atgnamein metter la scola sil tgau. Ils bandits sefutan in quex dallas reglas che valan en scola. Els prendan dapart il sifon, la finala ei quei lur job sco installaturs. Els scrivan miserabel e schräg silla tabla, saultan sil pult dil scolast e sefan da dumignar en stanza da scola. Gion e Peider rumpan tut las reglas che valan per ordinari en scola. Ils dus cumpogns han commess in enguladetsch. Era leu ein els surpassai cunfins.

Tgei leis intermediar als scolars cun quei secutener?

Surpassar cunfins ei adina puspei tema. Rumper reglas ei tema en scola. Daco dat ei reglas? Per sentir quei sto ins rumper quellas. Per sentir che zatgei ei buca correct e gest sto ins commetter il malfatg. Ina experientscha ch'ils affons enconuschan fetg bein e cun talas situaziuns vegnan ei confruntai mintga gi en scola. Tgei regla vala? Tgei ei correct? Co duei jeu sedepurtar e tgei schabegia sche jeu rumpel ina regla. Quei ei atgnamein il messadi dil toc che vegn transmess a moda fetg viva e ludica, senza det da morala, pertgei la fin ei aviarta...

Ei il project da far teater en stanza da scola gartegiaus?

Sche nus vesin suenter la presentaziun ils eglis dils affons a glischar stuein nus gir – igl ei gartegiau! Bi ei era da veser co igl affon intern dalla magistraglia se-

dedesta adina puspei e che lezza ei tut incantada.

Magistraglia incantada

Mo ils scolasts san che vos vegnis a giugar teater. Vos sesluitteis ellas rollas da bandits che scappan dalla polizia e sezuppan en stanza da scola. Pils affons ei quei ina surprisa. Co reageschan els?

Fetg different. Mintga presentaziun ei totalmein differenta. Magari va ei tier fetg viv e fetg activ. Mintgaton ei la klasa era memia activa, autras gadas fetg at-

tenta e concentrada. Igl ei adina puspei ina surprisa, mo il bia savein nus gia suenter l'emprema reacziun en tgei direzziun ch'il fried dil publicum va. Peglian ei tema cu Gion entra, ni rian ei tut agradora?

Tgei reacziuns ni anecdotes vegnis mai ad emblidar?

En ina classa currevan ils affons suenter a nus. Enstagl ch'els fussen sesi en lur plazs prendevan els activamein part da nossa historia. Sche nus miravan da finiastra ora, miravan era els da finiastra ora. Cu Gion bargeva sche vegnevan ils affons a consolar el ed il schmuc ch'ils bandits havevan engulau haveva beinspert anflau sia via entuorn ils culiazs ed ellas ureglias dils affons. Ei haveva dau nuot auter che dad ir a rimnar ensem toc per toc suenter la presentaziun. En quella produziun havein nus dus bein suau il pli fetg!

Ei drova il sustegn finanziel dil cantun

Tgei experientschas haveis fatg cun quei project che ei gie in novum en tiara romontscha?

La lavur da perschuasiun ei gronda ed oravontut la finanziaziun davart las scolast ei insumma buca sempla. Cheu drova ei novs models da finanziaziun per projects da cultura, intermediaziun e

scolaziun da cultura ellas scolast popularas. La cultura ei in'impurtanta part ed ina gronda plivaleta ella veta d'in affon e giuvenil. Ella ha la pusseivladad da transponer valurs moralas – sco sur la damonda: Tgei ei gest e tgei buc? Las singulas scolast ellas vischnauncas fleivlas da finanzas han buca grondas pusseivladads da finanziair projects specials. Quei ei responsablidad dil cantun. Tut sa ed astga buc esser caussa dallas vischnauncas, ellas vegnan buca da purtar tut.

Leu nua che nus havein presentau il project ein las reacziuns adina stadas ordvart positivast. Naven dil dar autograms tochen tiels statements d'affons che vulan era vegnir acturas ed acturs – vesend che la lavur dil teater ei ina clamada ch'ins sa viver – havein giu da tuttas sorts reacziuns.

Cuntinueis il 2011 culs bandits ni ei quei toc a fin?

«Ils bandits» vegn a restar en nies repertori. Igl atun 2011 dat ei puspei la pusseivladad d'empustar la presentaziun ella stanza da scola.

Dapli informaziuns suondan proxima-mein sin www.bagat.ch.

Haveis gia semtgau novas historias per giugar en scola – ni auters projects?

Pil 2012 ei planisau in niev project. Nus raquintein la historia d'Uorsin.

Ils 27 da december ei il Bagat presents cun «la scaffa» al Marcau da Daniev Lumnezia a Degen. Ina scaffa passabla che raquenta historias.

David Flepp (dretg) e Roman Weishaupt en acziun.

FOTO S. ROTHMUND